

Comentariul operei Doua ore de pace de Radu Popescu - partea a treia

Comentariul operei Doua ore de pace de Radu Popescu - partea a treia

Doua ore de pace este, la nivel de fabula o drama istorica existentiala si politica. Personajele se definesc fata de o situatie-limita sunt prefigurate ca niste psihologii adanc individualizate: dupa zile si nopti de lupta de veghe, de incordare, se petrece o eliberare nervoasa o avalansa de gesturi, de atitudini si de reactii necontrolate, explosive, cu momente de paroxism dar si de mare incarcatura dramatica. Este excelenta de-a dreptul, scena intoarcerii lui Constantin, crezut mort, in tabara romaneasca El e intampinat, aici, cu o bucurie simpla nedisimulata sincera si de bun simt taranesc, de soldati; e imbratisat barbateste de tatal sau; si, in sfarsit, mama, aceea care a fost greu lovita de vestea mortii lui, aducandu-si aminte ca a fugit de acasa, 3 palmuieste (un gest pe cat de firesc, pe atat de neobisnuit, tensionand imbratisarile ce urmeaza cu o mare incarcatura afectiva).

Confruntarea dintre Cahir si Andrei nu se reduce la disputa dintre doi oameni cu vederi politice diferite, ci cunoaste dimensiunea unui conflict violent, decisiv in ceea ce priveste actele celorlalte personaje, intre idealul de libertate nationala al unei tari si vointa de oprinare a unui imperiu. Atitudinea Crinei (de a pune pe primul plan intelegerea necesitatii jertfei si nu sentimentele maternelne), sacrificiul lui Constantin sau eroismul soldatilor nu sunt momente de sine, ci se integreaza nucleului dramatic, constituind pentru Andrei o permanenta resursa morala. Este limpede, pe de alta parte, ca arogantul si aparent sigurul de el Cahir, joaca ultima carte, speriat pana la spaima aproape sadic in agonia sa.

Prin uciderea lui Ali, cand are constiinta propriei neputinte, Cahir incearca sa se elibereze de teama sau poate de o tiranica clipa de luciditate. Actul sau disperat, in orice caz, este un preludiv al apropiatei infrangeri.

Dramaturgul confera luptei pentru independenta nationala o perspectiva mitica o proiecteaza in constiinta ca pe un simbol al permanentei dacice: "Tara miscatoare si neasezata - zice Andrei, citind din Simion Dascalul - e vremea strainii sa nu-ti mai miste fruntariule!" Astfel, depasind istoricul si situarea cronologica a subiectului, printr-o problematica umana cu atribut de universalitate, prin personaje ce descind din arhetipuri, dar si prin dezbateri politice ce stau sub semnul unor imperative de puternica actualitate. Doua ore de pace se infatiseaza ca o tragedie moderna iluminata de la un capat la altul de un patriotism emotionant.